

FOTO VAN DE MAAND APRIL 2021

De tegenwoordig beschikbare software waarmee zwart-witfoto's zo veel mogelijk van hun originele kleuren kunnen worden voorzien biedt ook mogelijkheden om aan beeldmateriaal uit het VOK-archief een nieuwe dimensie – en letterlijk 'kleur' – te geven.

HUISWERKZAAMHEDEN

Al vanaf de oprichting van de Kweekschool voor de Zeevaart in 1785 werden de kwekelingen geacht een dagelijkse bijdrage te leveren aan het schoonhouden van het Kweekschoolgebouw. De 'Artikelbrief voor de kwekelingen' uit 1789 bepaalde reeds dat er 's ochtends om 05.00 uur 'overal' plaatsvindt, waarna de kwekelingen 'aanstonds kooijen sjorren, kammen en waschen' en 'na het waschen aanstonds schoon schip maaken'. Een eeuw later, in 1895, konden de kwekelingen weliswaar een uur langer te kooi blijven, maar na een uur verplichte ochtendstudie volgden om halfacht onverbiddeijk de zogenoemde 'huiswerkzaamheden'. Een kwekeling uit die jaren noteert in zijn dagboek: 'Half acht werd men aan het werk gezet, ieder steeds in hetzelfde gedeelte van één der slaapzalen of een ander gedeelte van de school om dit stofschoon te maken, bedden op te maken etc.'

Ook in later jaren waren 20 minuten 'huiswerkzaamheden' na de verplichte ochtendstudie vast onderdeel van het dagelijkse ochtendprogramma. Het ontbijt volgde pas als 'schoon schip' was gemaakt in de slaapzalen, in de trappenhuizen, in de leslokalen, in de wasruimten en in andere gedeelten van het Kweekschoolgebouw. De kwekelingen hadden door het jaar een vaste 'werkplek', meestal in een schoonmaakploegje van twee of drie man met een ouderejaars als 'werkmeester'. Het in de jaren zestig van de vorige eeuw geldende Reglement van Orde voor de Kwekelingen schetste in artikel 19 naar goed Kweekschoolgebruik het hogere pedagogische doel van de huiswerkzaamheden: *Aan de huiswerkzaamheden en het 'schoonschip maken' moet door de kwekelingen worden deelgenomen, niet alleen om de zindelijkheid en de netheid van het huis te bevorderen, maar ook omdat deze werkzaamheden in nauw verband staan met de ordelijkheid en de netheid aan boord, waarvoor zij later hebben te zorgen en waaraan zij zich dus vroeg moeten leren wennen.*

Tot in de jaren zeventig was er dan op zaterdag nog een 'grote schoonmaak'. Deze had plaats na de zaterdagse ochtendlessen, en ging vooraf aan het weekendverlof. Met dat verlof al in het hoofd was de motivatie tot poetsen en schrobben meestal niet al te groot en sloeg balorigheid gemakkelijk toe. De foto uit het najaar van 1967, genomen in de wasruimte bij het gymnastieklokaal, spreekt in dit opzicht voor zichzelf ...

Originele foto: Jochem Dragt (jvi 1966)